

Szent-Györgyi Albert

Budapest, 1893. szeptember 16. – Massachusetts, 1986. október 22.

Szülei: Szentgyörgyi Miklós és Lenbossék Jozefina

Szent-Györgyi Albert Imre Nobel- és Kossuth-díjas magyar orvos, biokémikus, a magyar, a szovjet és az amerikai tudományos akadémia tagja és 1945–1947 között nemzetgyűlési képviselő volt. Ő a *Szent-Györgyi Albert-díj* névadója.

A Budapesti Tudományegyetemen szerzett *orvosi* diplomát, majd az első világháború után *Németországban* és *Hollandiában* dolgozott kutatóként. 1927-ben felfedezett egy anyagot, amit *hexuronsavnak* nevezett el, és tanulmányozására elnyert egy ösztöndíjat a *Cambridge-i Egyetemre*. Az 1930-as évek elején Szegeden izolálta a *C-vitamint*, majd az évtized közepén felfedezte a *citrátciklus három tagját*, a *bioflavonoidokat* (P-vitamin) és munkatársaival együtt áttörést ért el az *izomműködés* biokémiájának megértésében. Munkásságát 1937-ben fiziológiai és orvostudományi **Nobel-díjjal** ismerték el. 1940–41-ben a Horthy Miklós Tudományegyetem (a mai Szegedi Tudományegyetem) első rektora lett.

A második világháborúban részt vett az *ellenállási* mozgalomban. Emiatt a német megszállás után bujkálnia kellett. A háború után aktív közéleti szerepet vállalt egy új demokratikus Magyarország létrehozásában bízva. Budapesten, a Pázmány Péter Tudományegyetem biokémiai tanszékének vezetője lett, 1945–47 között a nemzetgyűlés tagja, az Országos Köznevelési Tanács elnöke, megalapította a Magyar Tudományos Akadémiától független *Magyar Természettudományos Akadémiát*, majd a két akadémia összevonása után az **MTA másodelnöke** volt. Az országban bekövetkezett politikai fordulat és annak következményei miatt 1947-ben Amerikába emigrált, a massachusettsi Woods Hole-ban telepedett le. Itt létrehozott egy *alapítványt*, amelynek keretei között eleinte az izomműködés biokémiáját, majd a rák kialakulását kutatta.

1955-ben kapott amerikai állampolgárságot, 1978-ban pedig tagja volt a **Szent Koronát** visszaszolgáltató küldöttségnek.

Tudományos munkásságát 1937-ben Corvin-koszorúval, 1948-ban az első alkalommal kiosztott *Kossuth-díjjal* ismerték el. 1983-ban megkapta a Magyar Népköztársaság rubinokkal ékesített Zászlórendje kitüntetését, amelyet az Amerikai Egyesült Államokban vett át.

Szent-Györgyi Albert egyike volt azon magyar kutatóknak, akik a *legnagyobb hatást gyakorolták a nemzetközi tudományos életre*. Ő volt az *első – és máig egyetlen – magyar tudós, aki hazai kutatásáért kapott természettudományos Nobel-díjat*.